

ORASAM

HABER BÜLTENİ

MART 2024 / 72. SAYI

TARIMDAN SORUMLU BAKANLARIN 3. TOPLANTISI 20 MART 2024 TARİHİNDE KAZAKİSTAN'IN TARAZ ŞEHRİNDE BAŞARIYLA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TDT Tarım Bakanlarının üçüncü toplantısının sonunda bir sonuç bildirisi imzalandı. Ziyaret sırasında taraflar kapsamlı bir görüş alışverişinde bulundu ve tarımsal ürünlerde karşılıklı ticaretin geliştirilmesi, tarım sigortası programlarının teşvik edilmesi, araştırma ve geliştirme alanında işbirliğinin genişletilmesi konularında mutabık kaldılar. Bakanlar Toplantısının başlıca konusu TDT bölgesinde tarımsal ürünlerde karşılıklı ticaretin geliştirilmesi oldu. Toplantıda ana amaç ve hedefler ile alınan kararların uygulanmasını içeren bir Tebliğ, Bakanlar tarafından kabul edildi. Bakanlar toplantısının hemen ardından düzenlenen 3. Türk Tarım İş Forumu'nda, Türk dünyasının dört bir yanından gelen temsilciler, tarımsal inovasyon ve TDT bölgesindeki tarımsal kalkınmanın sürdürülebilirliğini iletirmek için aktif bir şekilde katılım sağladılar.

Katılımcılar, tarımsal altyapının iyileştirilmesi için hem yerli hem de yabancı yatırımların çekilmesi konusunda mutabık kaldılar. Verimli görüşmeler gerçekleştiren taraflar, bu önemli alanda işbirliğinin güçlendirilmesi konusunda görüş alışverişinde bulundular. Taraflar, tarımsal verimliliğin artırılması, ihracatın geliştirilmesi, ticaretin kolaylaştırılması ve tarımsal ürünlerin rekabet gücünün artırılmasının yanı sıra, TDT bölgesinde dijitalleşmenin ve gıda güvenliğinin teşvik edilmesine yönelik çaba ve faaliyetlerin sürdürülmesi konusunda mutabık kaldılar. Taraz şehrinin Eylül 2024'ten itibaren bir yıl süreyle TDT'nin tarım başkenti ilan edilmesine karar verildi. Türk Devletleri Teşkilatı Tarım Bakanları 4. Toplantısının Kırgız Cumhuriyeti'nde Çolpon-Ata'da yapılmasına karar verildi.

TÜRK ŞİRKETLERİ KIRGIZİSTAN'DAN DERİ İTHAL ETMEK İSTİYOR

Kırgızistan'ın Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisi Ruslan Kazakbaev, Konya'ya gerçekleştirdiği çalışma ziyareti kapsamında Kırgızistan'da iş yapmak isteyen Türk şirketlerinin temsilcileriyle bir araya geldi. Kırgız Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'ndan 26 Mart'ta yapılan açıklamada bu konuda bilgi verildi. Şirketler, toplantının yapıldığı Konya Ticaret Odası'nın üyeleridir. Etkinlik sırasında Büyükelçi, Kırgızistan yönetimi tarafından yatırımları korumak ve iş dünyasını desteklemek için alınan temel önlemlerin üzerinde durdu. Elverişli vergi politikasını ve Kırgız Cumhuriyeti ulusal ekonomisinin son üç yıldaki istikrarlı büyümesini vurguladı.

Büyükelçi ayrıca iki ülke arasındaki ticaretin arttığına ve Kırgızistan'ın Konya vilayetiyle işbirliğini genişletmeye yönelik ilgisine dikkat çekti. Dışişleri Bakanlığı'na göre, Kırgız tarafı tarım, hayvancılık, hidroelektrik, turizm ve madencilik gibi yatırım için öncelikli alanlara özel önem vermektedir. Türk şirketlerinin temsilcileri deri ithalatı, Kırgızistan'da yenilenebilir enerji geliştirme ve madencilik konularına ilgi duyduklarını ifade ettiler. Toplantının ardından taraflar, Kırgızistan'a bir gezi ve "Kırgızistan-Konya" iş forumu düzenlenmesi konusunda anlaştilar.

ÖZBEK İLAÇ ŞİRKETİ KIRGIZİSTAN'DA ÜRETİM TESİSİ AÇMAYI DÜŞÜNÜYOR

Özbek sanayi şirketi Dentafill plus Kırgızistan'da bir üretim hattı açmayı değerlendirecek. Gelişme, Kırgızistan Ekonomi Bakanlığı basın servisi tarafından bildirildi. Kırgızistan'da bir üretim hattı açma niyeti, şirketin Özbekistan temsilcileri tarafından önceki gün, 26 Mart'ta, Kırgız Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı'nın Özbekistan'daki ticaret misyonu temsilcileriyle yapılan bir toplantı sırasında açıklandı. Dentafill plus'ın ilaçlar, merhemler, tıbbi

eldivenler, enjeksiyon ve infüzyon preparatları içinsolüsyonlarve dişmacunları gibifarmasötik ürünlerin üretiminde uzmanlaştığı belirtilmektedir. Ekonomi Bakanlığı Ticaret Temsilciliği'nden yapılan açıklamada, "Özbekistanlı ortaklarla işbirliğinin yüksek potansiyeline güveniyoruz ve sadece farmasötik ürünlerin üretiminin geliştirilmesine katkıda bulunmakla kalmayacak, aynı zamanda Kırgızistan'da yeni istihdam yaratılmasını da gerektirecek bu girişimin uygulanmasını dört gözle bekliyoruz" denildi.

KIRGIZİSTAN'DA BİR OTOMOBİL FABRİKASI YAKINDA FAALİYETE GEÇECEK

Bakanlar Kurulu Başkanı ve Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı Akılbek Japarov, Çüy Bölgesine gerçekleştirdiği çalışma ziyareti kapsamında Altyn Tulpar Unaa Kuruluş otomobil montaj ve üretim tesisinin inşaatını yerinde inceledi. Tesiste Chevrolet ve Isuzu marka otomobiller üretilecek. Bakanlar Kurulu Başkanı, bu yatırım projesinin otomotiv endüstrisinin

gelişmesine ve bölge ekonomisinin kalkınmasına hizmet edeceğini belirtti. İlgili devlet kurumlarına, ürünlerin satışı için bir destek programı geliştirmeleri ve tesisin erken faaliyete geçmesini kolaylaştırmaları talimatını verdi. İlk aşamada tesisin üretim kapasitesi yılda 10 bin otomobil olacak. Tesiste binden fazla kalıcı istihdam yaratılacak.

ÖZBEK VE KIRGIZ İŞBİRLİĞİ, DERİ VE AYAKKABI SEKTÖRLERİNİ GÜÇLENDİRİYOR

Özbekistan ve Kırgızistan, deri ve ayakkabı endüstrilerinde ortak yatırım fırsatlarını tartışarak, Kırgız sermayesinin potansiyelini keşfettiler. Bu önemli diyalog, 9 Mart 2024'te, Uzcharmsanoat Derneği ve Kırgızistan'daki çeşitli endüstri liderleri arasında Özbekistan'da gerçekleştirilen bir toplantıda gerçekleşti. İki ülke, deri ve ayakkabı sektörlerindeki ortak girişimlerin yanı sıra, deri hammaddelerinin ticaretini de masaya yatırdı. Özbek temsilciler, deri endüstrisindeki ilerlemelerini ve üretim ile ihracat rakamlarını paylaşarak başarılarını sergiledi. Kırgız delegasyonu, Özbekistan'ın tecrübelerinden faydalanma ve bu bilgiyi ortak projelerde kullanma arzusunu dile getirdi. Kırgız yatırımcılar, Taşkent'teki Hamkor Nur Savdo ve Angren Charm In-

vest gibi Özbek üretim tesislerini ziyaret ederek, iş süreçlerini yakından inceledi. İki ülke, Kırgız şirketlerinin finansmanıyla Özbekistan'da yeni bir yatırım başlatılması ve Kırgızistan'da Özbek deri işletmeleriyle ortak bir girişim kurulması gibi iki ana işbirliği alanına odaklandı. İşbirliğini pekiştirmek ve yeni girişimleri teşvik etmek için, iki ülkenin iş dünyası temsilcileri arasında iş gezileri ve görüşmeler planlandı. 2024 Ocak ayında, Özbekistan ve Kırgızistan arasındaki ticaret hacmi 46,4 milyon doları buldu. Bu dönemde, Özbekistan'ın ihracatı 26,8 milyon dolar, ithalatı ise 19,6 milyon dolar olarak kaydedildi.

ÖZBEK CUMHURBAŞKANI ÖZBEK-KAZAK ÇOK YÖNLÜ İŞBİRLİĞİNİN ÖNEMLİ ÖLÇÜDE GENİŞLETİLMESİ GEREKTİĞİNİ VURGULADI

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev, 15 Mart'ta Kazakistan Başbakanı Oljas Bektenov başkanlığındaki Kazakistan Cumhuriyeti hükümet heyetiyle bir araya geldi. Görüşme sırasında taraflar Özbek-Kazak çok yönlü işbirliğinin daha da genişletilmesi konularını ele aldılar. Özellikle, yaklaşan en üst düzeydeki ortak etkinliklere hazırlık olarak yeni bir pratik etkileşim gündeminin oluşturulmasına özel önem verildi. Yetkili bakanlar başkanlığındaki çalışma grubu da dahil olmak üzere, engellerin kaldırılması ve karşılıklı ticaret hacminin artırılması için ortak tedbirler alınması gerektiği vurgulandı.

Taraflar ayrıca iki ülkenin stratejik ortaklığının kilit alanları olan sanayi, ulaştırma ve lojistik alanlarındaki işbirliğinin derinleştirilmesi konularını da ele aldılar. İki taraf, öncelikli sektörlerde yeni bir yatırım programı portföyünün ve ulaştırma ve enerji alanlarında bölgesel öneme sahip altyapı projelerinin aktif bir şekilde teşvik edilmesinin uygunluğuna değindiler. Özbekistan Cumhurbaşkanı, Özbekistan ve Kazakistan arasında karşılıklı yarar sağlayan işbirliğinin radikal bir şekilde genişletilmesi amacıyla hükümetler düzeyinde yakın ve sistematik temaların sürdürülmesinin önemini vurguladı.

ÖZBEKİSTAN-AZERBAYCAN: TARIM ALANINDA ORTAK PROJELERİN UYGULANMASI İÇİN BEKLENTİLER DEĞERLENDİRİLİYOR

Özbekistan Cumhuriyeti Yatırım, Sanayi ve Ticaret Bakanı Laziz Kudratov, Azersun Holding (Azerbaycan) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Savaş Uzan ile bir toplantı gerçekleştirdi. Görüşmede tarım ve gıda üretimi alanındaki ortak projelerin mevcut durumu ve uygulama perspektifleri ele alındı. Taraflar, birikmiş deneyim ve yeniliklerin karşılıklı paylaşımı da dahil olmak üzere işbirliğini arttırmaya hazır olduklarını ifade ettiler. Toplantı sonuçlarının ardından taraflar daha fazla ortak eylem üzerinde

mutabık kaldılar ve görüşülen proje ve girişimlerin zamanında uygulanması için özel mekanizmalar üzerinde çalıştılar. Azersun Holding, gıda sanayi sektöründe Azerbaycan'ın önde gelen şirketlerini bir araya getiren büyük bir holdingdir. Şirket, gıda üretimi, tarım, ambalaj kapları üretimi alanlarında 30'dan fazla işletmeyi faaliyete geçirmiştir. Azerbaycan'ın iç pazarında gıda ürünlerine olan talebin çoğunu karşılamakta ve 40'tan fazla ülkeye ürün ihraç etmektedir.

MACAR ŞİRKETİ ÖZBEK ORTAKLARIYLA İŞBİRLİĞİNİ GENİŞLETMEYE HAZIR

Özbekistan'ın Macaristan Büyükelçiliği temsilcileri, kuş yetiştiriciliği ve yem rasyonlarının geliştirilmesi konusunda uzmanlaşmış Babolna Tetra şirketinin yönetimiyle bir araya geldi. Dunyo Ajansının haberine göre, görüşmede şirketin kuş yetiştiriciliği alanındaki en iyi uygulamaları, üretim süreçleri, barınma koşulları ve besleme yöntemleri ele alındı. Ayrıca Özbekistan'da işbirliği ve ortak projelerin uygulanması olasılıkları da görüşüldü. Şirket, Semerkant ve

Navoi bölgelerine ürün tedariki de dahil olmak üzere Özbekistan'da halihazırda başarılı bir deneyime sahip. Toplantı sonucunda, Surkhandarya bölgesinde ortak bir projenin uygulanması, kuş yetiştiriciliğinde deneyim alışverişinin düzenlenmesi, Özbekistan temsilcilerinin şirketin Macaristan'daki tesislerine çalışma ziyaretleri gerçekleştirmeleri ve bir işbirliği anlaşmasının imzalanması konularında ek görüşmeler yapılması konusunda anlaşmaya varıldı.

ÖZBEKİSTAN HİBRİT VE ELEKTRİKLİ OTOMOBİL ÜRETİMİNİ ARTIRMAYI PLANLIYOR

Özbekistan, yıllık 500.000 hibrit ve elektrikli otomobil üretim kapasitesine ulaşmayı hedefliyor. 18 Mart'ta Cumhurbaşkanı Shavkat Mirziyoyev, ülkede elektrikli ve hibrit otomobiller ile ilgili parçaların üretimini destekleyecek bir yatırım projesini onayladı. Hedefler arasında, bu araçların yerli üretim oranını %60'a çıkarmak ve 10.000 yeni iş imkanı yaratmak bulunmaktadır. Ayrıca, Özbekistan dışındaki ülkelere hibrit ve elektrikli araç ithalatını sınırlayan mevcut anlaşmaların dışında, daha fazla ülkeye ihracat yapılması planlanmaktadır. Tüketici güvenliği ön planda tutulmaktadır. Elektrikli ve hibrit araçlar yüksek kalitede, güvenilir ve yerel iklim

şartlarına uygun olmak zorundadır. Üreticilerin ve ihracatçıların garanti hizmeti sunmaları gerekmektedir. Özbekistan'daki otomobil üreticileri, devlet desteği ve teşvikler de dahil olmak üzere, eşit şartlarda faaliyet göstereceklerdir. Uzavtosanoat ve BYD Auto, 2022'nin başında Özbekistan'da sürekli bir otomobil üretim tesisi kurma konusunda anlaşmıştı. 29 Aralık 2022'de, Uzavtosanoat (%60) ve BYD Europe B.V. (%40) ortaklığında BYD Özbekistan Fabrikası kuruldu ve 26 Eylül 2023'te hükümetle bir yatırım anlaşması imzalandı. BYD markası, 2023 yılının başından itibaren Özbekistan'da resmi olarak faaliyete geçti.

ÖZBEKİSTAN'DA 6 HİDROELEKTRİK SANTRAL VE İKİ GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALİNDEN OLUŞAN BİR SİSTEM KURULACAK

Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev Özbekistan'da yeni enerji santrallerinin inşasını başlatmak üzere düzenlenen törene katıldı. Üç projenin toplam maliyeti 1.1 milyar dolara ulaştı. Bu haber Özbekistan hükümetinin basın servisinde yer aldı. Namangan bölgesinde üç yeni enerji tesisi inşa edilmesi planlanmaktadır: kademeli olarak altı hidroelektrik santrali ve iki güneş enerjisi santrali. Toplam enerji kapasiteleri 1.228 MW'a ulaşacaktır; her üç projenin maliyetinin 1,1 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir.

HES kaskadı Uzbekhydroenergo tarafından gerçekleştirilirken, güneş enerjisi santrallerinin lansmanı Alman Hyper Partners GmbH şirketi ve BAE merkezli Tepelen Group Holding Limited kuruluşu tarafından sağlanacaktır. Özbekistan Hükümeti şu anda yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını genişletmeye odaklanmıştır. Son yıllarda Semerkant, Navoi, Jizzak, Buhara, Surkhandarya ve Kaşkadarya bölgelerinde toplam 1.6 GW kapasiteli yeni güneş ve rüzgar enerjisi santralleri inşa edilmiştir.

TÜRKİYE'DEN MACARİSTAN'A DOĞAL GAZ AKIŞI 1 NİSAN'DA BAŞLAYACAK

Macaristan 1 Nisan'da Türk doğal gazını almaya başlayacak ve Türkiye'nin komşuları dışında doğal gaz ihraç eden ilk ülke olacak. Habere göre bu açıklama Macaristan Dışişleri ve Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı Peter Szijjarto tarafından Soçi'de düzenlenen "Atomexpo-2024" uluslararası forumu sırasında Türkiye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar

ile yapılan görüşmelerin ardından yapıldı. Daha önce Macaristan ve Türkiye'nin 2024 yılında 275 milyon metreküp Türk gazı tedarikine ilişkin bir anlaşma imzaladığını hatırlatalım. Türkiye'den gelecek yakıt ikinci ve üçüncü çeyrekte ulaşacak.

AZERBAJCAN-KAZAKİSTAN HÜKÜMETLERARASI KOMİSYONUNUN 20. TOPLANTISI YAPILDI

Azerbaycan Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti arasında ticari ve ekonomik işbirliğine ilişkin Hükümetlerarası Ortak Komisyonun 20. toplantısı Astana’da gerçekleştirildi. Toplantı öncesinde Komisyon eş başkanları Azerbaycan Enerji Bakanı Parviz Shahbazov ile Kazakistan Ulaştırma Bakanı Marat Karabayev arasında ikili görüşme gerçekleştirildi. İki ülke arasındaki işbirliğinin her yönünde karşılıklı faaliyetin güçlendirilmesi,

ihracat-ithalat mallarının isimlendirilmesinin genişletilmesi, enerji, yatırım, ulaştırma-lojistik alanlarında öncelikli projelerin geliştirilmesi yönünde atılan adımlar konusunda görüş alışverişinde bulunuldu. Toplantının sonunda Azerbaycan-Kazakistan Hükümetlerarası Karma Komisyonunun 20. oturumunun sonuçlarına ilişkin Protokol imzalandı. Komisyonun 21’inci toplantısının gelecek yıl Bakü’de yapılması kararlaştırıldı.

AZERBAJCAN VE KAZAKİSTAN AZERBAJCAN ÜZERİNDEN PETROL GEÇİŞİNİN ARTTIRILMASI İHTİMALİNİ GÖRÜŞÜYOR

Kazakistan Enerji Bakanı Almasadam Satkaliyev'in Salı günü mevkidaşı Azerbaycan Enerji Bakanı Parviz Şahbazov ile bir görüşme gerçekleştirdiği ilgili birimin basın servisi tarafından bildirildi. Toplantı, Kazakistan Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Hükümetlerarası Ortak Komisyonu'nun 20. toplantısının ardından gerçekleştirildi. Toplantı sırasında taraflar, ülkeler arasında enerji alanında işbirliği, Kazak petrolünün transit geçişi, yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin büyük ölçekli projelerin hayata geçirilmesi ile ilgili konuları ele aldı. Bilindiği gibi, Kasım 2022'de KazMunaiGas (KMG) ve SOCAR, Aktau-Bakü-Tiflis-Ceyhan güzergahı boyunca petrol transitine ilişkin bir anlaşma

imzalamıştı. 2023 yılı sonunda Aktau limanından Bakü-Tiflis-Ceyhan yönünde toplam 1.057.000 ton petrol sevkiyatı gerçekleştirilmiştir. 2024 yılı için Kazak petrolünün BTC üzerinden yılda 1.5 milyon ton olarak sevk edilmesi planlanmaktadır. Almasadam Satkaliyev toplantı sırasında "Ulusal şirketlerimizin Kazakistan'daki üretim artışını dikkate alarak petrol tedarik hacmini arttırma görevi var. Bu bağlamda Kazak petrol arzının hacmini arttırmayı planlıyoruz," dedi. Enerji Bakanlığı yetkilileri ayrıca Hazar Denizi'nin altından derin su kablosu döşenerek Kafkasya bölgesi ve Orta Asya'nın enerji sistemlerini birbirine bağlamayı amaçlayan projenin uygulanmasına ilişkin yapılacak çalışmaları da ele aldılar.

200 KONTEYNER TRENİ ÇİN'DEN KAZAKİSTAN ÜZERİNDEN TRANSİT OLARAK YOLA ÇIKACAK

Kazakistan ulusal şirketi Temir Zholı'nın basın servisinin bildirdiğine göre, KTZ Lojistik Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Yerlan Koishibayev 29 Şubat'ta Çin'de Chongqing Belediyesi liman lojistik bölgesi ve Yuxinou (Chongqing) Logistics Co, Ltd lojistik platformu yöneticileriyle bir araya geldi. Toplantı sırasında JSC "KTZ Express" ve Yuxinou, Trans-Hazar uluslararası taşımacılık rotası (TUTR) dahil olmak üzere Kazakistan üzerinden 20 bin TEU'dan fazla kargo hacmine sahip 200 konteyner treninin organizasyonu ve sevkiyatına ilişkin Anlaşmayı imzaladı. Bu yılın başından beri Yuxinou ve KTZ, Chongqing'den Poti'ye (Gürcistan) or-

talama 14 güne varan teslimat süreleriyle ortak bir TUTR hizmeti düzenlemektedir. KTZ'n 2024 yılının başından bu yana Xi'an, Jiangsu, Beijing, Zhengzhou ve Chongqing lojistik platformlarıyla Kazakistan üzerinden yaklaşık 350.000 TEU'luk 3.500 transit konteyner tren seferi düzenlemek ve sevk etmek üzere anlaşmalar yapmıştır. Chongqing, 32 milyonluk nüfusu ve 2023 yılı sonu itibarıyla 440 milyar dolarlık GSYH'si ile dünyanın en büyük şehirlerinden biridir. Yüksek katma değerli malların yüksek teknolojiye üretimine ev sahipliği yapmaktadır. Chongqing, Çin'in önde gelen otomobil ihracatçısıdır.

KAZAKİSTAN RUS PETROLÜNÜN TRANSİTİNDEN 1.7 MİLYAR DOLAR KAZANACAK

Kazakistan Enerji Bakanlığı, ülkenin önümüzdeki yıllarda Rus petrolünün transit geçişinden ne kadar kazanacağını açıkladı. İki ülke arasında on yıl süreyle Çin'e petrol gönderilmesini öngören ve yılda on milyon ton petrol sevkiyatını öngören bir anlaşma imzalandı. Bu haber Sputnik tarafından bildirildi. Enerji Bakan Yardımcısı Yerlan Akkenzhenov, Kazakistan'ın bu anlaşma sayesinde tüm dönem boyunca yaklaşık 1.7 milyar dolar, yani yılda yaklaşık 170 milyon dolar alacağını belirtti. İki

bin on dört yılında Rus petrolünün transit geçişinin başlamasından bu yana, Çin'e tedarik hacmi yılda üç milyon ton arttı. Buna ek olarak, Rus petrolünün Özbekistan'a transit geçişi için de düzenlemeler bulunmaktadır. Ancak bu anlaşma kapsamında teslim edilen petrol hacmi daha düşük ve yılda sadece 150 bin tondur ve Kazakistan'a yılda yaklaşık bir milyon dolar kazandırmaktadır. Bakanlığa göre, 2023 yılına kadar Çin'e taşınan Rus petrolünün hacmi on milyon ton olmuştur.

TOKAYEV KAZAKİSTAN VE AZERBAJCAN'IN DOĞAL ORTAKLAR OLDUĞUNU SÖYLEDİ

Kazakistan ve Azerbaycan Devlet Başkanları Kasım-Jomart Tokayev ve İlham Aliyev medya için ortak bir açıklama yaptılar. Bu açıklama Kazakistan Cumhurbaşkanı'nın basın servisinden bildirildi. Tokayev, iki ülke arasındaki işbirliğinin dostluk, güven ve saygı temeline dayanan devletlerarası ilişkilerin bir modeli olduğunu belirtti. Cumhurbaşkanı en üst düzeydeki temasların önemini vurguladı. Tokayev'e göre Devletlerarası Konsey'in ilk oturumundaki görüşmeler büyük önem taşıyordu. Toplantıda kaynaklara erişim için küresel mü-

cadelede kilit bir alan olarak ulaşım ve lojistik fırsatlarına özel önem verildi. Tokayev, "Bu stratejik bir alandır. Hem Kazakistan hem de Azerbaycan'ın doğal ortaklar olarak burada yakın işbirliği içinde olmaları memnuniyet vericidir" dedi. Ayrıca çok taraflı yapılar içerisinde işbirliğinin güçlendirilmesinin önemi vurgulandı. Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev görüşmelerin sonucundan duyduğu memnuniyeti dile getirdi ve Tokayev'e ziyareti için teşekkür etti.

KAZAKİSTAN'DA 40'TAN FAZLA YABANCI KATILIMLI PROJE HAYATA GEÇİRİLECEK

Kazakistan, yabancı yatırımcı çekmek için çalışmalarını sürdürüyor. Kazakistan'da bu yıl 40'tan fazla yabancı katılımlı projenin hayata geçirileceği kaydedildi. Kazakistan Cumhuriyeti Başbakanı Oljas Bektenov, "Kazakh Invest" Ulusal Şirketi'nin yönetim kurulu toplantısına başkanlık etti. Toplantıda şirketin mevcut ve planlanan faaliyetleri değerlendirildi. Toplantıda Kazakh Invest şirketi tarafından hali hazırda yaklaşık 27,3 milyar değerinde 200 projenin desteklendiği kaydedildi. Yabancı yatırımlardan birinin de Amerikan

şirketinin Astana'daki tıbbi ekipman üretimine yönelik girişimi olacağı açıklandı. Ayrıca bu cihazlar diğer ülkelere de ihraç edilecek. Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, ekonomi hacminin 2029 yılına kadar 450 milyara çıkarılmasının ve en az 150 milyar dolar yabancı yatırımın ülkeye çekilmesinin hedeflendiğini söyledi. Kazakh Invest şirketi, tahılın işlenmesi, plastik ürünlerinin üretimi, petrol ve gaz ekipmanlarının yerleştirilmesi kapsamında çeşitli alanlarda yatırım çekmeye devam edecek.

KAZAKİSTAN TÜRKİYE'YE ET ÜRÜNLERİ TEDARİK ETMEYE HAZIR

Kazakistan Tarım Bakanlığı Başkanı Aydarbek Saparov, Türk Devletleri Teşkilatı üye ülkeleri Tarım Bakanları toplantısı çerçevesinde yabancı meslektaşları ve heyetlerle bir dizi ikili görüşme gerçekleştirdi. Aydarbek Saparov, TDT Genel Sekreteri Kubanıçbek Omuraliev ile yaptığı görüşmede, örgüte üye ülkelerle karşılıklı ticaretin geliştirilmesine ilişkin sorunlu konuların hızlı bir şekilde çözülmesinin önemine dikkat çekti. İş dünyası bilgi merkezi Kapital.kz muhabirinin ajansın basın servisine atıfta bulunarak bildirdiğine göre bakan, sorunların çözümlenmesinin, tarım bakan yardımcıları düzeyinde bir çalışma grubunun

oluşturulmasıyla kolaylaşacağını söyledi. Aydarbek Saparov Türk heyetiyle Kazakistan'da üretilen et ürünlerinin tedarikinin yanı sıra veterinerlik ve bitki sağlığı alanında TDT ülkelerinin standartlarının birleştirilmesi konularını görüştü. Kazak tarafı Türkiye pazarına erişim için çözüm seçenekleri üzerinde çalışacak. Ayrıca Aydarbek Saparov ve meslektaşı ZOOM aracılığıyla bir toplantı gerçekleştirecek ve ardından Kazak heyeti Ankara'yı ziyaret edecek.

ÖZBEK ÇİFTÇİLER MAYIS AYINDA BAKÜ'DEKİ SANAYİ FAALİYETLERİNE KATILABİLİR

Özbek tarımcılara Azerbaycan'da büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve çeşitli ürünlerin ekimiyle ilgili yatırım projelerinde yer almaları teklif edildi. Report'un Özbek basınına dayandırdığı haberine göre Tarım Bakanı Mejnun Mammadov, Özbekistan'ın Bakü Büyükelçisi Bakhrom Ashrafkhanov ile yaptığı görüşmede bu açıklamayı yaptı. Bakan ayrıca Özbek tarımcıları 15-17 Mayıs tarihlerinde Bakü'de düzenlenecek sanayi fuarlarına katılmaya davet etti.

Görüşmede tarım alanında ikili etkileşim olanakları ele alındı. Azerbaycan tarafına Özbekistan'ın tarım sektörünün gelişimi, ülkenin 2030'a kadar Tarımsal Kalkınma Stratejisinin yönleri, tarımın dijitalleştirilmesi, verimli su kullanımı, fındık, özel nar ve üzüm çeşitleri ve diğer ürünlerin yetiştirilmesinde Azerbaycan deneyiminin tanıtılmasına yönelik çalışmalar hakkında bilgi verildi.

AZERBAJCAN'IN, TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI (TDT) ÜYESİ ÜLKELERE İHRACATI GEÇEN YIL 9 MİLYAR DOLAR OLDU

Azerbaycan ile Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) üyesi ülkeler arasındaki ticaret hacmi 2023 yılında yaklaşık 9 milyar dolara ulaşmıştır. Report'un haberine göre Ekonomi Bakan Yardımcısı Sahib Alakbarov bu açıklamayı İş Ortamı ve Uluslararası Derecelendirme Komisyonu tarafından Bakü'de düzenlenen "ekonomik reformlar ve iş ortamının iyileştirilmesinde karşılaşılan modern zorluklar" konulu konferansta yaptı. Alakbarov'a göre TDT ülkeleri arasında Azerbaycan, Türkiye ile en büyük ticaret hacmine sahip olan ülkedir. Alakbarov şu ifadeleri kullandı: "Ticaretin Kolaylaştırıl-

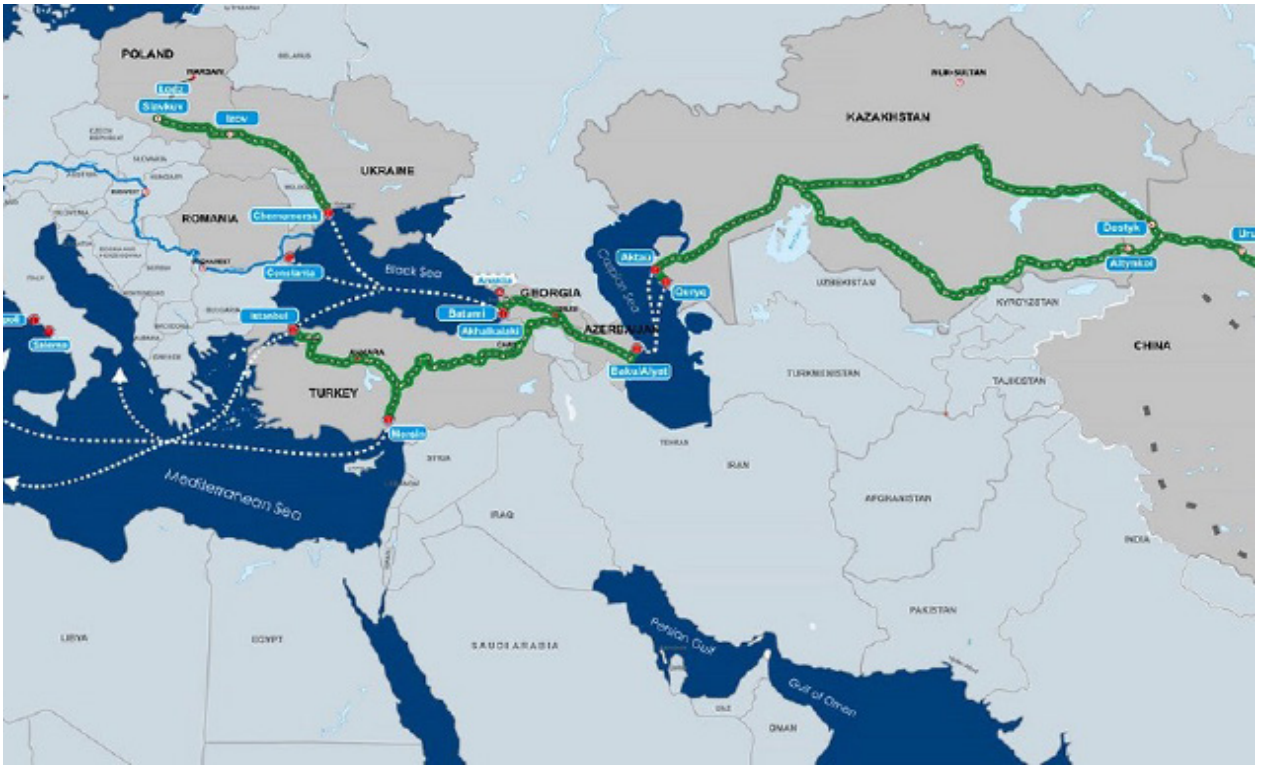
ması Strateji Belgesinin' TDT içerisinde ticari ilişkilerin ve iş ortamının geliştirilmesi üzerinde olumlu bir etkisi olacağını da belirtmek gerekir. Belgenin uygulanmasına ilişkin bir plan hazırlamak amacıyla, aralarında bölgesel ticaret anlaşmalarının teşvik edilmesi, ticaretin kolaylaştırılması faaliyetlerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi ve ticaret işlemlerinin dijitalleştirilmesinin de yer aldığı birçok alan belirlenmiştir. TDT kapsamındaki faaliyetler, mevcut durum ve gelecekteki zorluklar Azerbaycan için çok önemlidir".

ÜÇ BÜYÜKELÇİLİK ORTA KORİDOR PROJESİ HAKKINDA LAHEY'DE WEBİNER DÜZENLEDİ

Azerbaycan, Gürcistan ve Kazakistan Büyükelçiliklerinin girişimi ve Hollanda Girişimciler Derneği'nin desteğiyle 13 Mart'ta Lahey'de bir webinar düzenlendi. Rapora göre webinarda Orta Koridor projesi tanıtıldı. Çevrimiçi toplantı katılımcıları, bu projenin uygulanma sürecinin yanı sıra çeşitli ekonomik, mali ve siyasi yönlerini de görüştüler. Katılımcılar arasında 30'dan fazla Hollandalı şirket, Dünya Bankası temsilcileri, Lahey'deki Azerbaycan, Gürcistan ve Kazakistan Büyükelçilikleri çalışanları, Bakü Limanı ve Kazakistan Demiryolları yöneticileri yer aldı. Geçen yıl Ekim ayında Lahey'de düzenlenen "Orta Koridor: Avrupa için Yeni

Ufuklar" konferansının ardından bu toplantı, Hollanda'daki Azerbaycan, Gürcistan ve Kazakistan Büyükelçilerinin girişimiyle Lahey'de oluşturulan "Orta Koridor Ülkeleri Büyükelçiler Grubu" tarafından düzenlenen ve Orta Koridor projesinin Hollanda'nın ekonomik, mali ve siyasi çevrelerinde tanıtılmasına yönelik bir diğer önemli etkinlik oldu. Benzer sunumların gelecekte Hollanda parlamentosunun her iki kanadında, hükümet çevrelerinde ve ülkedeki büyük ve orta ölçekli iş derneklerinde de yapılması planlanmaktadır. Trans-Hazar Uluslararası Ulaşım Rotası (Orta Koridor) Güneydoğu Asya ve Çin'den başlayıp Kazakistan, Hazar Denizi, Azerbaycan, Gürcistan ve Avrupa ülkelerine kadar uzanmaktadır.

AZERBAJCAN DOĞAL GAZ İHRACATINI ÜÇ KATTAN FAZLA ARTIRDI

Azerbaycan bu yılın Ocak-Şubat aylarında 1 milyar 459 milyon 774 bin ABD doları değerinde 3 milyar 953 milyon 658 bin metreküp doğal gaz ihraç etti. Report'un Devlet Gümrük Komitesi'ne dayandığı habere göre, bu rakam 2023'ün aynı dönemine kıyasla miktar bakımından 3.3 kat, değer bakımından ise %2.9 daha fazladır.

Bu yılın ilk iki ayında Azerbaycan'ın toplam ihracatı içinde doğal gazın payı %30.54 oldu. Bu yılın Ocak-Şubat aylarında Azerbaycan yabancı ülkelerle 7 milyar 227 milyon dolar tutarında ticari işlem gerçekleştirdi. Bunun 4 milyar 780 milyon dolarını ihracat, 2 milyar 447 milyon dolarını ise ithalat oluşturdu.

SOCAR TÜRKİYE'DE PETROKİMYA SEKTÖRÜNDE YENİ YATIRIM PROJELERİNİ HAYATA GEÇİRMEYİ PLANLIYOR

Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi (SOCAR), Türkiye'nin petrokimya sektöründe yeni yatırım projeleri gerçekleştirmeyi planlıyor. Report'un Türk basınına dayandırdığı haberine göre, SOCAR'ın Türkiye'deki iştiraki SOCAR Türkiye'nin Genel Müdürü Elçin İbadov bu konuda açıklamalarda bulundu. İbadov'a göre petrokimya endüstrisi Türkiye'nin enerji sektöründe

önemli bir yer tutmakta ve şirket bu alanda yeni projeler geliştirmeyi planlamaktadır. İbadov, SOCAR'ın ortaklarıyla birlikte 15 yılda Türkiye'deki projelere toplam 18,3 milyar dolar yatırım yaptığını belirtti. İbadov, SOCAR'ın Türkiye'deki en büyük doğrudan yabancı yatırımcı olmaya devam ettiğini de sözlerine ekledi.

TÜRKMENİSTAN-TÜRKİYE: DOĞALGAZ İŞBİRLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN ANLAŞMA İMZALANDI

Türkmengaz Devlet Kurumu ile Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı arasında Doğalgaz Alanında İşbirliğinin Geliştirilmesinde Karşılıklı İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı imzalandı. İlgili haber, Türkmenistan resmi basını tarafından servis edildi. Bu belge Türkmenistan halkının Milli Lideri, Türkmenistan Halk Meclisi Başkanı Gurbanguli Berdimuhamedov'un 3. Antalya Diplomasi Forumu'na katılmak üzere Türkiye'ye gerçekleştirmiş olduğu ziyaret kapsamında Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile yaptığı görüşmenin ardından imzalandı. Ayrıca Türkmenistan Halk Meclisi Başkanı Gurbanguli Berdimuhamedov ile Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan arasında yapılan görüşmenin sonunda,

Türkmenistan ile Türkiye Arasında Petrol ve Doğalgaz Alanlarında İşbirliğine İlişkin Niyet Beyanı ve Türkmenistan Havayolları A.Ş ile Türk Hava Kurumu Üniversitesi Arasında Mutabakat Zaptı imzalandı. Türkiye Enerji ve Tabii Kaynakları Bakanı Alparslan Bayraktar'ın sosyal medyadan yaptığı açıklamaya göre bu anlaşmalar, Türkmenistan doğalgazının önce Türkiye'ye, ardından küresel pazarlara sevkini öngörmektedir. Türkmenistan halkının Milli Lideri, Türkmenistan Halk Meclisi Başkanı Gurbanguli Berdimuhamedov, Nest Kongre Merkezi'nde düzenlenen 3. Antalya Diplomasi Forumu'nda bir konuşma yaptı.

TÜRKMENİSTAN, ORTA ASYA ÜLKELERİYLE EKONOMİK ORTAKLIKLARINI GÜÇLENDİRDİ

Türkmenistan, pazar ilişkilerini geliştirmek, doğal kaynakları verimli kullanmak ve halkın sağlık ve refahını teşvik etmek için yoğun bir şekilde çalışmaktadır. Bu çalışmalar ekonomik büyümeye katkıda bulunmakta ve Türkmenistan'ın Orta Asya bölgesindeki pozisyonunu güçlendirmektedir. Orta Asya analisti Vadim Shagiakhmedov, CentralAsia.news ile yaptığı röportajda bu yorumları yaptı. Shagiakhmedov, aşağıdaki değerlendirmelerde de bulundu: Türkmenistan jeopolitik konumu sayesinde büyük fırsatlara sahiptir. Dış politikası iyi komşuluk ve karşılıklı yarar sağlayan işbirliğine dayanmaktadır. Bu durum, ülkenin Orta Asya'nın ekonomik entegrasyonunda aktif bir rol almasını ve bölgesel pazar taleplerini karşılamak için doğal kaynakları ve ihracat kapasitesini kullanmasını sağlamaktadır. Ticaret ve ekonomik işbirliği Türkmenistan, devlete ait şirketler ve özel girişimciler için mükemmel fırsatlar yaratmıştır. Diğer Orta Asya pazarlarına yapılan ihracat hacmi hızla artmaktadır. Başta domates olmak üzere tatlılar, şekerlemeler ve sera ürünleri bölgede büyük talep görmektedir.

Türkmenistan şu anda Kazak pazarındaki domates talebinin yarısından fazlasını karşılamaktadır. Kırgızistan da Türkmenistan'dan sera domatesi satın almaktadır. 2023 yılında Türkmen işadamları tarafından yetiştirilen domatesler ilk kez Tacikistan'daki tüketicilerin sofrasına ulaşmıştır ve bu sebzelerin Özbekistan'a ihracatı artmıştır. Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhamedov'un ekonomiyi çeşitlendirmeye yönelik politikası sayesinde bölgesel pazarlara ihraç edilen Türkmen mallarının sayısı artmaktadır. Devlet Başkanı Serdar Berdimuhamedov'un ekonomik çeşitlendirme politikası sayesinde Türkmenlerin bölgesel pazarlara ihracat ettiği ürünlerin sayısı artmıştır. Şu anda bu listede gıda ürünlerinin yanı sıra ev kimyasalları, inşaat malzemeleri, mobilya ve elektronik cihazlar yer almaktadır. Türkmen halkının "dünyanın refahı komşunun evinden başlar" sözü sayesinde ihracat gelecekte de artmaya devam edecektir. Bu ilkeye bağlı olarak, Türkmenistan yetkilileri güvenilir ekonomik işbirliğini teşvik etmekte ve bölgedeki tüm ülkelerle iyi ilişkiler kurmaktadır.

TÜRKMENİSTAN TİCARET VE SANAYİ ODASI, TÜRK DEVLETLERİ TİCARET VE SANAYİ ODALARI BİRLİĞİ'NE TAM ÜYE OLACAK

Türkmenistan Ticaret ve Sanayi Odası, Türk Devletleri Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği'ne tam üye olacak. Bu gelişme, Türk Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği'nin Türkmen temsilcilerinin de yer aldığı Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı'nda açıklandı. Haber, Türkmenistan Ticaret ve Sanayi Odası'nın resmi internet sitesinde yayınlandı. Video konferans formatında gerçekleştirilen toplantıda, Türk Devletlerinin ticari ve sanayi kuruluşları arasında çok taraflı iş birliğinin geliştirilmesi ve üye devletlerin iş yapıları arasındaki ticari bağların derinleştirilmesi ile ilgili konular görüşüldü. Toplantının gündeminde daha önce gö-

zlemci statüsünde bulunan Türkmenistan Ticaret ve Sanayi Odası'nın Birliğe tam üyeliğinin kabulüne ilişkin madde de yer aldı. Türkmenistan Ticaret ve Sanayi Odası'nın Birliğe tam üye olarak dahil edilmesi, toplantıda oy birliği ile kabul edildi. Günümüzde Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkiye, Türk Devletleri Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği'ne tam üye olan ülkelerdir. Birlik, Türk Devletlerinin iş çevreleri arasındaki işbirliğini desteklemek ve geliştirmek ve böylece ekonomik entegrasyon ile ekonomik ve sosyal kalkınmayı daha da ileri seviyeye taşımak amacıyla kurulmuştur.

ÖZBEKİSTAN VE TACİKİSTAN BÖLGELERARASI İŞBİRLİĞİNİ GÜÇLENDİRİYOR

Dunyo haber ajansının bildirdiğine göre, Surkhandarya bölgesinin iş çevrelerinin temsilcileri Tacikistan'ın Khatlon bölgesinin turizm ve yatırım potansiyeli sunumuna katıldı. Etkinlikte Özbekistan ve Tacikistan bölgeleri arasında ekonomi, yatırım ve turizm alanlarında işbirliği fırsatları sunuldu ve gelecek vaat eden or-

taklık alanları görüşüldü. Uluslararası forum çerçevesinde ikili B2B görüşmeleri gerçekleştirildi. Etkinliğe katılımın bir sonucu olarak Özbek heyeti, Özbekistan ve Tacikistan turizm şirketleri arasında işbirliği anlaşmaları imzaladı.

TACİKİSTAN VE ÖZBEKİSTAN YEŞİL EKONOMİ ALANINDA İŞBİRLİĞİNİ GÜÇLENDİRİYOR

Tacikistan Cumhurbaşkanı Emomali Rahmon ve Özbekistan Başbakanı Abdulla Aripov ikili işbirliğinin temel konularını görüşmek üzere bir araya geldi. Tacikistan Cumhurbaşkanlığı basın ofisinden yapılan açıklamaya göre taraflar, iki ülkenin, ilişkilerini güçlendirmek ve yeşil ekonomi gibi çeşitli alanlarda kalkınmayı hızlandırmak için önemli bir potansiyele sahip olduğuna inandıklarını ifade ettiler. Toplantıya katılanlar tarım, sanayi ve ekonomik büyüme gibi öncelikli işbirliği alanlarını ele aldılar. İki ülke arasındaki işbirliğinin mevcut durumu ve beklentil-

eri üzerinde konuşuldu. Gündemde güçlü ortaklıklar kurma fırsatları da yer aldı. Emomali Rahmon ve Abdulla Aripov, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik bağları genişletmeye odaklanan ticaret ve ekonomik işbirliği konulu Hükümetlerarası Ortak Komisyon toplantısı hakkında konuştular. 2023 yılında ikili ticaret 504 milyon dolara ulaşmıştır; taraflar gelecekte bu rakamı birkaç kat arttırmayı planlamaktadır.

KTMÜ Adına Sahipleri:

Rektör Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN,

Rektör Vekili Dr. Baktıgöl KALAMBEKOVA

ORASAM Adına Genel Yayın Yönetmeni:

Prof. Dr. Nasuh USLU

Editör: Prof. Dr. Nasuh USLU

Sayfa Tasarımı: Dr. Maksat ACIKAN uulu

Yayına Hazırlayanlar:

Dr. Maksat ACIKAN uulu, Natalya KURT

Yazışma Bilgileri: KTMÜ, ORASAM, Cengiz Aytmatov

Yerleşkesi, Bişkek

Tel: (0996) 0312-25-31-28

Orta Asya ülkelerinden Kırgızca, Türkçe, Rusça,

İngilizce günlük haberler için sitemize bakabilirsiniz:

orasam.manas.edu.kg

Bizi ayrıca Facebook, Instagram,

Twitter'dan da takip edebilirsiniz.

Yerel Süreli Yayın No: ISSN 1694-7994

orasammanas

